

Gymnázium a obchodní akademie Chodov

Smetanova 738, 357 35 Chodov

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0367

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Pořadí šablony a sada: I/7

Materiál: VY_32_INOVACE_MAUT.12

Vytvořený ve školním roce: 2013/2014 (září 2013)

Téma: Charles Baudelaire - Zdechlina

Předmět a třída: Český jazyk a literatura, septima osmiletého gymnázia

Anotace: Pracovní list obsahuje text básně Zdechlina, základní informace o sbírce Květa zla a otázky k práci s textem. Nejprve žáci přečtou text básně (1. strana), pak informace o sbírce (strana 2). Z tohoto textu vyberou nejdůležitější informace o sbírce (a podtrhnou si je). Nakonec vypracují úkoly k textu básně.

Autor: Sylva Jozefyová

Klíčová slova: Ch. Baudelaire, Květy zla, kult ošklivé krásy, rozbor textu

Ověřený dne: 20. 9. 2013

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charles Pierre Baudelaire

Malé básně v próze

Člověk musí být pořád opilý. V tom je celý vtip – toť jediná otázka. Abyste necítili, jak hrůzné břímě času láme vám bedra a sráží vás k zemi, musíte se ustavičně opíjet.

Zdechlina (Květy zla)

Vzpomeňte, duše má, nač za letního rána,
jak stvořeného pro lásku,
jsme přišli: u cesty zdechlina rozežraná
na horkém loži z obrázků,

s nohama nahoru, jak žena všeho znalá,
a potíc jedy zpod žáru,
nedbale, nestoudně dokořán otvírala
své břicho plné výparů.

Na tu hnilobu zářilo slunce zlobně,
jak dopěci by chtělo tu
a velké Přírodě zas vrátit stonásobně,
co spojila kdys v jednotu;

a nebe patřilo, jak zdechlina v své slávě
jako květ rozvíjí se dál.
Takový silný puch, že vy jste z toho v trávě
div neomdlela, na vás vál.

A mouchy bzučely nad břichem, z jehož hnilob
dralo se černo páchnoucích
pluků larv, valících se jako černý sirob
podél těch cárů živoucích.

To všechno klesalo a stoupalo jak vlna,
či perlilo se praskajíc;
to tělo, řekl bys, nafouklé mlhou zplna,
množí se žije ještě víc.

Ten svět tak prazvláštní zněl hudbou, jako v dálce
peřeje nebo vítr zní,
či zrní, které na opálce
za rytmického třesení.

Tvary se stíraly a jenom snem už byly,
na dávném plátně lehýnce
hoseným náčrtem, ježž mistr v pravou chvíli
dokončí dík jen vzpomínce.

Tam za skalisky nás pozorovala vztekle
neklidná psice, číhajíc
na chvílku, kdy se zas zakousne do rozteklé
mršiny, z níž teď nemá nic.

- A přece jedenkrát budete, není zbytí,
jak tohle svinstvo plné much,
vy, hvězda očí mých, vy slunce mého žití,
vy, vášeň má i strážný duch.

Ano! jak tohleto, královno spanilosti,
svátostmi zaopatřenou
vás dají do země práchnivět mezi kosti,
pod tučnou trávou zelenou.

Pak rcete, krásno má, těm červům, kteří v šeru
polibky žrát vám budou dál,
že božskou podstatu i tvar svých lásek věru,
ač dávno tlí, jsem uchoval.

-----
*opálka – nádoba mísovitého tvaru,
zpravidla pletená; ošatka*

Malé básně v próze – 1869

- vyšlo posmrtně. Jde o padesát krátkých rytmických próz. Tématem je velkoměsto Paříž, moderní člověk v něm žijící a jeho složité životní podmínky.

Květy zla – 1857 - básnická sbírka, která patří k základním dílům francouzské poezie

Pracoval na ní přes dvacet let, ale spolu s vydavatelem byli za ni soudně stíháni pro urážku náboženské morálky, poškozování dobrých mravů a šest básní cenzura vyřadila.

Vychází z lidské přirozenosti a úzkosti, člověka obklopuje bezútěšná realita a zlo, snaží se pozvednout k ideálu, hledá postupně východisko v kráse, erotice, v rouhání a vzpouře, v nicotě. V básních líčí nepřikrášlený obraz skutečnosti, které vládne nepoetické Zlo, jehož ztvárnění se až dosud poezie vyhýbala (báseň Zdechlina). Východiskem sbírky je nemožnost člověka dosáhnout štěstí a odtud pramení bolest, o to intenzivnější, že se záblesky štěstí hlásí ve snu a vzpomínání. V reálném světě tak zůstává jedinou pozitivní hodnotou umění usilující o krásu. Nakonec se jediným existenciálním řešením bolestné zkušenosti stává klidné spočinutí ve smrti.

→ vytváří kultu ošklivé krásy

Básně píše po formální stránce většinou pravidelným veršem, v klasickém dvanáctislabičném alexandrinu a ve formě sonetu.

Sbírka (přes 100 básní) byla v pozdějších doplněných vydáních rozdělena do šesti oddílů:

Splín a ideál	Květy zla
Pařížské obrazy	Vzpouře
Víno	Smrt

Úkoly:

1. Napište obsah básně:

2. Ve které sloce je hlavní myšlenka básně – napište ji vlastními slovy:

3. Určete druh rýmu (do textu запиšte rýmové schéma):

4. Najděte a podtrhněte v textu použité jazykové prostředky, např. epiteta, přirovnání, apostrofu, personifikaci, metaforu, metonymii, přesah apod.

Zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. *Charles Pierre Baudelaire* [online]. [cit.19.9.2013]. Dostupný na WWW:
<http://www.spisovatele.cz/charles-pierre-baudelaire#cv>

AUTOR NEUVEDEN. *Charles Baudelaire* [online]. [cit. 19.9.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Charles_Baudelaire

SOUKAL, Josef. *Čítanka pro 2. ročník středních odborných škol*. Praha: SPN - Pedagogické nakladatelství, a. s., 2001, ISBN 90-7235-162-1.